

ЧИ БУТИ АРХІТЕКТУРИ КРЕАТИВНОЮ ІНДУСТРІЄЮ В УКРАЇНІ?

Ганна Остапенко,

*доцент кафедри інтелектуальної власності
та інформаційного права Інституту права Київського
національного університету імені Тараса Шевченка,
кандидат юридичних наук
ID ORCID: 0000-0003-0529-2551*

У статті проаналізовано правовий статус архітектора як автора твору архітектури у сфері архітектури, що належить до креативної індустрії, та законодавчі ініціативи стосовно суттєвої зміни правового статусу архітектора у відносинах із замовником. Проаналізовано наслідки, які можуть мати такі зміни в частині здійснення авторського нагляду, дотримання задуму архітектора в процесі будівництва та питання відповідальності за порушення, допущені у проєкті або під час зведення об'єкта архітектури. Зроблено висновок про те, що така зміна правового статусу архітектора формує несприятливі умови для розвитку сфери архітектури як креативної індустрії.

Ключові слова: креативні індустрії, твори архітектури, архітектурне рішення, архітектор, авторські права архітектора

Вступ. Архітектура традиційно визнається одним з видів мистецтва, що поєднує в собі творче начало та важливе прикладне значення. Розбудова міст, забезпечення громадян житлом, об'єктами інфраструктури, створення сучасних і зручних місць для роботи, життя та відпочинку відбувається завдяки архітектурній діяльності, відтак наше середовище проживання отримує сучасний вигляд і відтворює тенденції, настрої та навіть цінності теперішньої епохи. Правове регулювання архітектурної діяльності здійснюється як нормативними актами у сфері будівництва, так і у сфері інтелектуальної власності, доповнюючи одне одного вони формують правову базу, що регулює архітектурну діяльність, виконуючи при цьому різні функції. Законодавство у сфері будівництва встановлює порядок проведення забудови, норми та стандарти містобудування, спрямоване на гарантування безпеки в ході проведення будівельних робіт, регу-

лює порядок введення в експлуатацію об'єкта та відповідність його державним будівельним нормам. Норми права інтелектуальної власності спрямовані на охорону результатів творчості в архітектурній діяльності, на охорону прав архітекторів, визначають правовий режим використання творів архітектури та порядок захисту прав на них. Важливим є те, що в ході здійснення архітектурної діяльності, на всіх її етапах до введення об'єкта в експлуатацію, забезпечується взаємодія цих двох напрямів правового регулювання, таким чином архітектор на всіх етапах будівництва має права і обов'язки, пов'язані з твором архітектури. Улітку 2021 року Верховна Рада України ухвалила законопроект, який принципово по-іншому підходить до визначення ролі архітектора у процесі створення об'єкта, що містить твір архітектури, передбачаючи можливість включити таку особу з числа суб'єктів, які мають вплив на процес будівництва.

Такі зміни не лише негативно впливають на самого творця, а й передбачають можливість суттєвої зміни проекту, відхилення від нього без погодження з автором твору, в результаті побудований об'єкт може не відповідати ані задуму автора, ані ідеї, яку він прагнув утілити в проекті. Таким чином цей напрям ризикує позбавитися креативності, а наслідки матимуть прояв у різних сферах — постраждає зовнішній вигляд міст, будівництво здійснюватиметься за принципом «як зручно замовнику», без узгодження з архітектурою місцевості, архітектурна творчість втратить привабливість через неможливість забезпечити зведення об'єкта відповідно до задуму творця, права архітектора будуть обмеженими, зрештою постраждає історико-культурна привабливість нашої країни.

Метою цієї статті є аналіз перспектив розвитку архітектури як креативної індустрії у світлі останніх пропозицій до зміни законодавства, що передбачає можливість обмеження ролі архітектора у процесі зведення будівлі.

Літературний огляд. Тема креативних індустрій досліджувалася сучасними українськими економістами: І. Перервою, І. Скавронською, Т. Галаховою, М. Проскуріною, О. Чуль та іншими. Відзначаючи великий потенціал і перспективність розвитку креативних індустрій, вони визнають необхідність їх розвитку та створення для цього соціальних і правових умов. Правові дослідження охорони креативних індустрій здійснювали О. Утіліна, В. Токарева. Охорона прав творів архітектури досліджувалась у працях Н. Мироненко, А. Вербицької, Ю. Терно, Є. Грекова, О. Чабан та інших.

Виклад основного матеріалу. Поняття креативних індустрій та віднесення тих чи інших сфер економічної діяльності до креативних залишається на сьогодні дискусійним, однак привабливим для наукових досліджень. Обрання вужого чи ширшого підходу до класифікації індустрій як креативних виключає

або навпаки включає архітектуру до їх числа. Традиційно творча діяльність, що мала результатом створення об'єктів інтелектуальної власності, вважалася справою одного творця чи колективу авторів. Креативні індустрії — це окремі види економічної діяльності, що забезпечують створення нових робочих місць у сфері культури і мистецтва, де відбувається вираження творця. Продукт креативних індустрій набуває додаткової вартості через свою унікальність і творчий характер, а оскільки останні є невичерпними, то й джерело збільшення такої доданої вартості необмежене. Креативні індустрії забезпечують економічний прибуток через творчість, а тому її збереження і створення сприятливих умов для її розвитку є визначальним. «Головною відмінністю креативних індустрій від звичайної стратегії індустріалізації, є те, що вона ґрунтується, перш за все, на інтелектуальній діяльності, відповідно до цього підходу люди розглядаються не як ресурс, а як капітал» [5, 738]. Як зазначає О. Утіліна, «спільним для всіх визначень креативних індустрій є їх нерозривний зв'язок з творчістю, який так само пов'яже креативні індустрії з правом інтелектуальної власності через об'єкти інтелектуальної власності» [6, 6]. Поняття креативних індустрій, що виникло у другій половині 90-х років, набуло свого розвитку в Німеччині, Великій Британії, Центральній Європі та сформувало моделі і підходи до свого розуміння, зокрема, Модель Міністерства цифрових технологій, культури, медіа та спорту (DCMS), Модель символічних текстів, Модель концентраційних кіл, Модель авторських прав ВОІВ тощо. Великий економічний потенціал та стрімке заволодіння споживацьким ринком, які демонструють креативні індустрії, підтримуватиме увагу до цього сегменту економіки. Варто вказати, що зазначені методи порізнному визначають належність чи виключення архітектури з числа креативних індустрій. Однак в Україні архітектурна діяльність віднесена до сфери

креативних індустрій, як убачається з постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження видів економічної діяльності, які належать до креативних індустрій» від 24 квітня 2019 року № 265-р. З наведеного можна зробити висновок про те, що розвиток архітектури як креативної індустрії залежить від збереження умов для розвитку творчого потенціалу цього напрямку, а для права інтелектуальної власності це означає вимогу належно охороняти результат творчої діяльності архітектора та забезпечувати сприятливі умови для його творчості. Відомий канадський архітектор Френк Гері сказав: «Не розумію, чому люди наймають архітекторів, а потім вказують їм, що робити», — підкреслюючи тим самим роль архітектора як провідної фігури в процесі створення твору архітектури.

Об'єкт архітектурної діяльності втілює творчу ідею автора не тільки щодо зовнішньої форми, а й щодо функціоналу будівлі чи споруди, втілює основні риси своєї епохи; може нести культурне, естетичне і смислове навантаження, одночасно з цим виконуючи функціональні завдання. Поєднання технологій та мистецтва — ось ознаки сучасної архітектури, тому на наш погляд, віднесення її до сфери креативних індустрій не викликає сумнівів.

Право інтелектуальної власності визнає об'єктом охорони архітектурний твір, відповідно до статті 2 Бернської конвенції з охорони літературних і художніх творів, статті 433 Цивільного кодексу України, статті 8 Закону України «Про авторське право і суміжні права». Усе ж законом, який дає визначення творам у галузі архітектури, конкретизує права авторів на такі твори та процедуру реалізації таких прав, є Закон України «Про архітектурну діяльність». Він містить визначення об'єкта архітектури, відповідно до якого ними визнаються будинки, споруди житлово-цивільного, комунального та іншого призначення, їх комплекси, об'єкти благоустрою, садово-паркової, ланд-

шафтної архітектури, монументального та монументально-декоративного мистецтва, території адміністративно-територіальних одиниць і населених пунктів. Закон вживає терміни «архітектурне рішення (авторський задум)», а серед суб'єктів архітектурної діяльності виділяє архітекторів та розробників архітектурної документації. Варто в цьому контексті згадати, що беззаперечність віднесення об'єктів архітектури до об'єктів інтелектуальної власності поширює на них принципи правової охорони, властиві цій галузі права, зокрема принцип охорони прав дійсного автора, за яким суб'єктом прав інтелектуальної власності визнається тільки та особа, що здійснила творчий вклад у створення твору. На прикладі творів архітектури, від архітектора, як автора творчої ідеї, задуму та конкретних об'єктів, якими цей задум втілюється — проекту, ескізів, креслень, малюнків, самого твору архітектури.

Як зазначають Н. Мироненко та Л. Ряботягова, «відносини, що виникають у процесі здійснення архітектурної діяльності, мають три складові: авторські відносини, що виникають між замовником і автором, результатом яких є створений твір архітектури, який охороняється авторським правом; підрядні відносини, що виникають між замовником і проектувальником, результатом яких є проектна документація; послуги щодо здійснення авторського нагляду» [3, 10]. Паралельно розвиваються й відносини між замовником, забудовником, підрядниками та самими будівельниками. Ці відносини виконують своє завдання на кожному з етапів зведення об'єкта архітектури, при чому діюче законодавство визначає роль архітектора як учасника всіх етапів будівництва через такі законодавчі положення. Стаття 8 визначає, що робоча документація для будівництва, реконструкції, реставрації, капітального ремонту об'єкта архітектури виконується відповідно до діючих норм і правил у сфері будівельної діяльності на підставі затвердженого проекту.

АВТОРСЬКЕ ПРАВО ТА СУМІЖНІ ПРАВА

Розробка робочої документації та авторський нагляд здійснюються за участю архітектора — автора затвердженого проекту відповідно до укладеного договору на розробку проекту. У статті 9 вказано, що архітектор бере участь у прийнятті в експлуатацію об'єкта, його підпис на акті вводу в експлуатацію є обов'язковим, а за відсутності останнього сам акт вважається недійсним. Статтею 11 визначено, що авторський нагляд здійснюється поряд з технічним і передбачає його здійснення архітектором проекту та іншими розробниками. Наведені положення закону дають підстави вважати, що творець об'єкта архітектури в процесі розробки документації, будівництва чи реконструкції та до самого вводу об'єкта в експлуатацію має повноваження нагляду за відповідністю збудованого проектній документації в частині збереження творчого задуму автора. На виконання цих положень прийнято постанову Кабінету Міністрів України «Про авторський та технічний нагляд під час будівництва об'єкта архітектури» від 11 липня 2007 року № 903. Положення щодо участі архітектора у процесі будівництва впливають також із ч. 4 статті 15 Закону України «Про авторське право і суміжні права», відповідно до якого виключне право автора на використання твору включає в себе його участь у реалізації проекту створеного ним твору. Це впливає також з визначення архітектурного твору, поданого в статті 1 цього закону, згідно з якою твір архітектури — це твір у галузі мистецтва спорудження будівель і ландшафтних утворень (креслення, ескізи, моделі, збудовані будівлі, споруди, парки, плани населених пунктів тощо). Отже, діючим законодавством передбачається безпосередня участь архітектора як автора твору архітектури в усіх етапах його зведення, від розробки проекту до введення об'єкта в експлуатацію.

Введення об'єкта в експлуатацію має результатом виникнення права власності на об'єкт нерухомості. У цьому кон-

тексті варто згадати положення статті 419 Цивільного кодексу України про співвідношення права власності та права інтелектуальної власності, відповідно до якого вказані права не залежать один від одного, перехід права власності не означає перехід права інтелектуальної власності та навпаки. Власник збудованого об'єкта, незважаючи на абсолютність своїх прав, реалізуючи право власності, повинен зберігати передбачене законом право творця, зокрема ч. 2 статтею 12 Закону України «Про авторське право і суміжні права» передбачено, що власникові матеріального об'єкта, у якому втілено оригінал твору архітектури, не дозволяється руйнувати цей об'єкт без попереднього пропонування його авторові твору за ціну, що не перевищує вартості матеріалів, витрачених на його створення. Якщо збереження об'єкта, у якому втілено твір, є неможливим, власник повинен дозволити авторові архітектурної споруди зробити фотографії твору. Ще одним положенням законодавства, спрямованим на забезпечення прав автора твору архітектури, є виключення з переліку видів вільного використання творів такого виду використання як відтворення твору архітектури у формі будівель і споруд. Заборонено здійснення такого відтворення навіть в особистих цілях або для кола сім'ї незважаючи на їх оприлюднення. Таким чином законодавство зберігає права автора архітектурного твору та забезпечує охорону його авторських прав тоді, коли об'єкт збудовано і введено в експлуатацію. Це питання пов'язане не тільки із забезпеченням прав архітектора як творця, воно безпосередньо пов'язане з обов'язком нести відповідальність у випадку виявлення дефектів чи прорахунків у проекті з боку архітектора.

Прийнятий у липні 2021 року в першому читанні законопроект № 5565 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування сфери містобудівної діяльності» принципово змінює підходи до ролі ар-

хітектора у процесі будівництва, передбачаючи можливість його усунення від цього процесу за бажанням замовника. Примітним є те, що законопроект містить поправки до низки нормативно-правових актів у сфері будівництва та містобудування, серед яких досліджувані нами питання охорони авторських прав архітекторів значаться далеко не першими, водночас суттєво змінюючи підходи до таких важливих питань. Зокрема, у п. 13 законопроекту запропоновано зміни до Закону України «Про архітектуру та архітектурну діяльність» — статтю 8 закону викласти в такій редакції: «робоча документація для будівництва і авторський нагляд за її розробкою виконуються за участю архітектора/інженера-проектувальника — автора затвердженого проекту відповідно до укладеного договору на розроблення проекту цього об'єкта архітектури. У випадку передачі (відчуження) майнових прав на проектну документацію на будівництво об'єкта замовнику або іншій особі робоча документація виконується розробником проектної документації на будівництво об'єкта, який визначається замовником за погодженням з власником майнових прав (крім випадків, якщо замовник є власником таких прав)». Наведемо визначення поняття «замовник», подане в статті 1 Закону України «Про архітектурну діяльність», яке не зазнає змін у зв'язку з прийняттям законопроекту. Так, замовником визнається фізична або юридична особа, яка має у власності або в користуванні земельну ділянку, подала у встановленому законом порядку заяву (клопотання) щодо її забудови для здійснення будівництва або зміни (у тому числі шляхом знесення) об'єкта містобудування. Аналіз цих двох положень дає підстави вважати, що з прийняттям законопроекту буде передбачена можливість архітектора відмовитися від майнових прав на твір архітектури на користь замовника, відповідно залишившись без правового зв'язку з об'єктом архітектур-

ри. Загрозу яким саме авторським правам архітектора несе це положення:

- 1) праву протидіяти спотворенню і перекручуванню твору. Як нами вказувалося вище, архітектурне рішення визначається як авторський задум, до його практичного втілення такий об'єкт залишається незавершеним твором архітектури. Внесення без погодження з автором змін до такого авторського задуму тягне за собою зміну твору, а відсутність передбаченого узгодження свідчить про те, що автор припиняє творчий зв'язок з об'єктом, не бере у його створенні участі як творець, при цьому споруда зводиться без його участі. Таким чином твір змінюється без участі автора;
- 2) свободі творчості — визначається через право творити вільно, без втручання і зовнішнього впливу, окрім того, який визначений умовами замовлення і метою створення об'єкта, існуючими будівельними нормами і правилами, геодезичними особливостями. Водночас ці умови характеризують кінцевий результат, а свобода творчості опосередковує і сам процес, у контексті твору архітектури — це вибір форм, матеріалів, взаємного розташування, освітлення, інженерно-комунікаційних мереж. У проекті враховується не тільки естетичний, а й функціональний і безпековий момент, який не може бути гарантований за умови хаотичної та системно неузгодженої зміни;
- 3) майновим правам автора твору архітектури на винагороду. Замовлення проекту, як правило, опосередковується окремим договором, зведення ж об'єкта архітектури та авторський нагляд за цим процесом є іншим видом правовідносин між замовником-забудовником і архітектором;
- 4) обов'язку архітектора нести відповідальність щодо побудованого об'єкта архітектури в межах своєї частини. Усунення архітектора від процесу

АВТОРСЬКЕ ПРАВО ТА СУМІЖНІ ПРАВА

будівництва створює загрозу відсутності винного у випадку деформації, руйнування чи знищення об'єкта, зокрема тоді, коли причиною цього став конструктивний дефект чи недолік проекту.

Окрім вкрай негативних наслідків для архітектора, важливим є соціальне значення, яке такі нововведення можуть мати у суспільстві, — внесення суттєвої хаотичної зміни в погоджену архітектурно-будівельну документацію, відсутність кваліфікованого контролю з боку архітектора за процесом ведення будівництва, ризик того, що соціальні й урбаністичні об'єкти будуть будуватися за принципом «як зручно замовнику», нехтуючи при цьому функціональністю, довговічністю тощо.

Водночас учені наголошують на необхідності посилення участі архітектора в процесі будівництва, законодавець іде шляхом виключення архітекторів з числа уповноважених осіб, які в ньому беруть участь. На думку А. Солонар, «з метою вирішення проблемних питань порушення прав авторів і зменшення випадків таких порушень пропонується: закріпити обов'язкову участь проєктанта-автора в поданні декларацій, наприклад, шляхом обов'язкового погодження (підпису) декларацій, що подаються на реєстрацію, з боку автора; надати архітектурно-будівельним інспекціям право скасовувати реєстрацію декларації в інших випадках, ніж виявлення фактів самочинного будівництва, в ідеалі — у випадках унесення будь-яких недостовірних даних у декларації, зокрема і даних про автора проєкту, автора будівництва й особу, відповідальну за здійснення авторського нагляду»¹.

У контексті проаналізованих змін з позицій авторського права постає питання, автором якого об'єкта буде вважатись архітектор? Виявляється, згідно з цими змінами архітектор вважатиметься автором тільки проєктної документації, а сам об'єкт архітектури може мати

іншого автора, зокрема якщо в процесі будівництва проєкт зазнав істотних змін. Не виключена ситуація, за якої виникне необхідність вводити до прав інтелектуальної власності «право автора відмовитися від визнання за ним авторства на твір архітектури», зокрема тоді, коли він вважає свій авторський задум спотвореним у процесі його реалізації.

Наведені думки потребують більш ґрунтовного і детального дослідження, однак запроваджений принцип усунення архітектора до завершення зведення об'єкта архітектури створює негативний і вкрай загрозливий прецедент, коли творчий характер нівелюється в такій креативній діяльності як архітектура.

Можна без перебільшення сказати, що архітектура здійснює важливий соціальний вплив і створює зовнішній вигляд нашого середовища проживання. Подорожуючи, відвідуючи інші країни, ми пізнаємо їх переважно через архітектуру, яка уособлює епоху. У всьому світі урядовці та економісти розробляють програми стимулювання творчого потенціалу, підтримують творців та дбають про збереження культурного різноманіття. Ми ризикуємо втратити архітектуру саме як креативну галузь, де архітектурний задум зароджується, розвивається, формується і втілюється в життя у вигляді архітектурних рішень. Адже без належної охорони авторських прав архітектора, без збереження правового зв'язку архітектора і його твору в процесі створення творчий потенціал такого мистецького напрямку буде під загрозою.

Висновок. У результаті аналізу існуючих норм, що регулюють охорону авторських прав на твір архітектури з новелами, запропонованими законопроектом № 5565, сформульовано висновок, про те, що положення законопроекту передбачають можливість виключення архітектора з числа осіб, які беруть участь у зведенні об'єкта архітектури; положення щодо обов'язкового проведення авторського нагляду архітектором

¹ Солонар А. В. Питання захисту авторського права в сфері архітектури і містобудування: практичний аспект. Порівняльне аналітичне право. 2016. № 4. С. 157–160. С. 160.

стають факультативними, відтак автора може бути на законних підстав усунуто від процесу створення твору архітектури. Визначено, що це може спричинити загрозу порушення таких прав автора: свобода творчості, права протидіяти спотворенню і перекручуванню твору, майнові права, та залишає відкритим пи-

тання про відповідального за недоліки об'єкта архітектури. Запропоновані зміни створюють несприятливі обставини для розвитку індустрії архітектури як креативної. ●

Список використаних джерел / List of references

1. *Про архітектурну діяльність : Закон України від 20.05.1999 р. № 687-XIV. Урядовий кур'єр. 1999. 1 липня.*
 2. *Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування сфери містобудівної діяльності : проект закону від 11.06.2021 р. № 5655*
 3. *Про затвердження видів економічної діяльності, які належать до креативних індустрій : постанова Кабінету Міністрів України від 24.04.2019 р. № 265-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhnoyi-diyalnosti-yaki-nalezhat-do-kreativnih-industrii>.*
 4. *Мироненко Н., Работягова Л. Твір архітектури як об'єкт договірних відносин. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2013. № 6. С. 10–20.*
 5. *Скавронська І. В. Захист прав інтелектуальної власності на продукти креативної діяльності в рамках імплементації Угоди про асоціацію Україна — ЄС. Молодий вчений. № 10 (74), жовтень 2019 р. С. 737–742.*
 6. *Утіліна О. Правове регулювання креативних індустрій в Україні. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2021. № 1. С. 5–12.*
1. *Pro arkhitekturnu diialnist: Zakon Ukrainy vid 20.05.1999 r. № 687-KhIV. Uriadovi kurier. 1999. 1 lipnia.*
 2. *Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchyykh aktiv Ukrainy shchodo reformuvannia sfery mistobudivnoi diialnosti : proekt zakonu vid 11.06.2021 r. № 5655*
 3. *Pro zatverdzhennia vydiv ekonomichnoi diialnosti, yaki nalezhat do kreatyvnykh industrii : postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 24.04.2019 r. № 265-r. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhnoyi-diyalnosti-yaki-nalezhat-do-kreativnih-industrii>.*
 4. *Myronenko N., Rabotiahova L. Tvir arkhitektury yak obiekt dohovirnykh vidnosyn. Teoriia i praktyka intelektualnoi vlasnosti. 2013. № 6. S. 10–20.*
 5. *Skavronska I. V. Zakhyst prav intelektualnoi vlasnosti na produkty kreatyvnoi diialnosti v ramkakh implementatsii Uhody pro asotsiatsiiu Ukraina — YeS. Molodyi vchenyi. № 10 (74), zhovten 2019 r. S. 737–742.*
 6. *Utilina O. Pravove rehuliuвання kreatyvnykh industrii v Ukraini. Teoriia i praktyka intelektualnoi vlasnosti. 2021. № 1. S. 5–12.*

Надійшла до редакції 27.09.2021 року

Остапенко А. Быть ли архитектуре креативной индустрией в Украине? В статье проанализирован правовой статус архитектора и законодательные инициативы по его существенному изменению в части ограничения прав архитектора и увеличения прав заказчика. Утверждается, что изменение подходов к ответственности архитектора, праве авторского надзора в процессе строительства

приведет к неблагоприятным условиям для развития архитектуры как креативной индустрии в Украине.

Ключевые слова: креативные индустрии, производство архитектуры, архитектурное решение, архитектор, авторские права архитектора

Ostapenko H. Would architecture be a creative industry in Ukraine? The article is devoted to analysis of the legal position of architect has in relations with the client. Architecture is regarded as a creative industry in Ukraine, therefore the attention payed to protection of intellectual property rights in this sphere is important. The idea implemented in architectural model should be protected according to the protection of copyright. The industry remains creative until the level of creativeness is high in this economic sector and the number of people involved in production due to the effectiveness and demand for the product is increasing or remains constant. The result of art and of the architecture is not only the object of property, owned by a client, but also a piece of art protected as creation under copyright. The subject of such rights is an architect. The legal status of architect in Ukraine is provided by the right to supervision during the building process, demand of signing a final act completing the construction, which means, the building is lead astray without breaking authors copyright. Other special rights are provided such as a right to make a photo of the object before destroying it.

Despite regarding architecture objects as protected by copyright the draft law is adopted in the first reading that limits the rights and influence of architect has in the process of building. The draft law proposes an option for architect to transfer rights, being apart from the process of building. This can cause a situation when the building will be constructively changed, the creation will be changed without the authors participation. If this proposal will be implemented, the level of the creativeness in architecture would decrease and even lost. So, the total sphere risks losing the status of being creative. It is underlined that respect to the copyright in architecture is necessary to the industry and its development. In particular. such rights of the architect as a subject of intellectual property law will be under threat: the freedom of creativity, the right to the inviolability of the work, economic rights. Another thing which is of concern is the responsibility of the architect. The removal of the architect during the construction process poses a risk of absence of the culprit in case of deformation or destruction of the object, caused by a structural defect or defect of the project.

Keywords: creative industry, architectural creation, architectural solution, architect, authors rights of architect